

Kind met leerachterstand heeft baat bij Feuerstein

Mensen met het downsyndroom die gewoon een vijfdaagse werkweek hebben, bijvoorbeeld bij de politie. Autistische kinderen die nooit gepraat hebben, maar na vier weken woorden kunnen spreken. Geen miraculeuze wonderen, maar realiteit. In de onderwijsmethode Feuerstein wordt uitgegaan van het feit dat elk individu leermogelijkheden heeft. Leerbepkingen zijn uitgangspunten in plaats van belemmeringen.

door HERMAN VOOGD

Met de methode Feuerstein hoeft niemand het (speciaal) onderwijs zonder diploma te verlaten. Mensen die het Feuerstein Instituut in Jeruzalem bezoeken komen vaak nog enthousiaster terug dan zij voordien al over de methode waren.

De onderwijsmethode van professor Reuven Feuerstein biedt een goede oplossing voor leerlingen met een leerachterstand of een leerbarrière. Feuerstein richt zich op de ontplooiingsmogelijkheden van elk individu. Daarbij gaat het met name om aan te sluiten bij wat ze wél kunnen, het stopt niet bij wat ze niet kunnen. Zo worden capaciteiten bijvoorbeeld niet getoetst in een IQ-test die slechts een momentopname illustreert, maar er wordt gekeken naar het leervermogen van het kind door middel van een dynamische test. De mogelijkheden van de leerling worden onderzocht, waarbij er vanuit wordt gegaan dat zelfontplooiing alleen mogelijk is in relatie met anderen.

De Feuerstein-methode wordt op het Instituut voor Studiebegeleiding Joan Cele in Zwolle volop toegepast. Ook International School Eerde (bij Ommen) biedt de Feuerstein Me-

Sinds het jaar 2000 is het aantal basisschoolleerlingen met gedragsproblemen in het speciaal onderwijs met dertig procent gegroeid.

Foto GPD

thode daar waar nodig aan. De leerkrachten zijn enthousiast over de onderwijsmethode. Enkelen bezochten in december het Icelp Instituut (The International Center for the Enhancement of Learning Potential) van Feuerstein in Jeruzalem. 'Er werken daar 150 mensen, waarvan er 40 continue bezig zijn met ontwikkeling en research', vertelt een van hen. 'Er is een internaat waar bijvoorbeeld mensen met het syndroom van Down wonen, die overdag een gewone baan hebben. Maar ook autistische kinderen, of leerlingen met dyslexie of kinderen met een gedragsprobleem leren er volop. Gewoon omdat ervan uit wordt gegaan dat elk individu leercapaciteiten heeft, en dat een IQ geen vaststaand gegeven is, maar dat het leerproces dynamisch is.'

'Op Joan Cele zit een jongetje van vijf van wie de prognose

was: 'niet leerbaar'. Zelfs een Zeer Moeilijk Lerenden (ZML)-school zat er niet in. Na vier weken Feuersteinbegeleiding is zijn relationeel gedrag duidelijk beter en schrijft hij zijn eigen naam! Als je hoop hebt voor een kind, verandert je benadering en ga je anders werken. Het speciaal onderwijs wordt jammer genoeg meer gebruikt als opvang, dan als mogelijkheid tot vooruitgang. En daarbij wordt er teveel van uitgegaan dat als een kind niet wil, het ook niet behandeld wordt. Feuerstein gaat ervan uit dat je een kind net zolang moet stimuleren en aanmoedigen tot het wel wil omdat het merkt dat het er baat bij heeft.'

Positieve benadering

De Feuerstein-methode heeft veel bekendheid gekregen door de positieve benadering van mensen met een ontwikkelingsachterstand. Een der-

gelijke achterstand kan bijvoorbeeld aangeboren zijn, maar kan ook ontstaan zijn door migratie, ziekte, een ongeluk of het opgroeien in een zwak sociaal milieu. Professor Reuven Feuerstein heeft zijn methode ontwikkeld vlak na de Tweede Wereldoorlog voor onderzoek en behandeling van jongeren die naar Israël kwamen. Volgens Feuerstein zijn leerbarrières eerder vertrekpunten dan plafonds die verdere ontwikkeling belemmeren. Dat scholen niet goed weten hoe om te gaan met leerlingen met een leerbepking, blijkt uit het onderzoek 'Groei stuipen in het speciaal onderwijs'. Hierin wordt geconstateerd dat 95% van de leerlingen van het speciaal onderwijs zonder diploma van school gaat.

Dr. Herman Voogd is directeur van het instituut voor studiebegeleiding Joan Cele in Zwolle en van de International School Eerde